

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Για την καθιέρωση της Απλής Αναλογικής ως Εκλογικού Συστήματος για την Εκλογή Βουλευτών και Βουλευτών Επικρατείας»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Βασική θέση των προοδευτικών δυνάμεων του τόπου είναι η καθιέρωση ενός πάγιου εκλογικού συστήματος, με το οποίο θα επιτυγχάνεται η αντιστοιχία ψήφων του εκλογικού σώματος και βουλευτικών εδρών των κομμάτων και θα δίνει τη δυνατότητα εκπροσώπησης στη Βουλή όλων των υπαρκτών πολιτικών τάσεων και δυνάμεων που παίρνουν μέρος στις εκλογές. Τέτοιο εκλογικό σύστημα είναι η απλή αναλογική. Μόνο η απλή αναλογική μπορεί να αναδείχνει Βουλή, που δεν θα βρίσκεται σε διάσταση με τη συγκεκριμένη έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, ως θεμελιακής πολιτικής, νομικής και ηθικής αρχής.

Ποτέ σχεδόν στα 170 χρόνια της ύπαρξης του νεότερου Ελληνικού Κράτους ο εκλογικός νόμος δεν απέβλεψε στην πιστή αποτύπωση της λαϊκής βούλησης. Και αυτό πάντοτε στο όνομα της εξασφάλισης αυτοδύναμης σταθερής και ισχυρής κυβέρνησης.

Για να είναι όμως πραγματικά, ουσιαστικά και αποτελεσματικά και όχι μόνο τυπικά αυτοδύναμη μία κυβέρνηση πρέπει να έχει κερδίσει την πλειοψηφία της ψήφου του λαού. Κυβερνήσεις που στηρίζουν την αυτοδυναμία τους στην εκλογική τεχνική, ούτε αυτοδύναμες είναι ούτε ισχυρές. Υφίσταται, εξ αντικειμένου, η διάσταση ανάμεσα στην επιρροή τους στο λαό και στη δύναμή τους στη Βουλή. Η διάσταση ανάμεσα στην πολιτική τους και την εκφρασμένη θέληση του λαού.

Η σταθερότητα μιας Κυβέρνησης δεν μπορεί να στηρίζεται στην εκλογική τεχνική, όση πλειοψηφία εδρών και αν της δώσει. Και η πολιτική ιστορία της χώρας έχει να παρουσιάσει χαρακτηριστικά παραδείγματα κυβερνήσεων, που αν και είχαν εξασφαλισμένη μεγάλη κοινοβουλευτική πλειοψηφία χάρη στο εκλογικό σύστημα, δεν μπόρεσαν ούτε σταθερότητα, ούτε δύναμη να αποκτήσουν. Γιατί η σταθερότητα μιας κυβέρνησης εξαρτάται από την πολιτική της και το κατά πόσο ανταποκρίνεται στους πόθους του λαού. Και μόνο τα κόμματα που ακολουθούν πολιτική που δεν υπηρετεί το λαό, έχουν ανάγκη από τέτοιου είδους "σταθερότητα".

Είναι πράγματι εντυπωσιακό το πόσα απίθανα εκλογικά συστήματα έχουν εφαρμοστεί στη χώρα μας με την πρόφαση του σχηματισμού ισχυρών στη Βουλή κυβερνήσεων. Σε δεκάδες ανέρχονται κάθε φορά οι έδρες με τις οποίες προμοδοτείται το πρώτο κόμμα, το οποίο την πρώτη θέση την οφείλει συνήθως ή σε μεγάλο βαθμό στα διλήμματα του εκλογικού νόμου.

Για να πάρει τέλος μία πολύχρονη ανωμαλία, για να υπάρξει αντιστοιχία ψήφων και εδρών, προτείνουμε στη Βουλή πρόταση νόμου για τη θεσμοθέτηση της απλής αναλογικής, ως εκλογικού συστήματος όχι μόνο για τις προσεχείς εκλογές, αλλά ως πάγια σταθερά της διαμόρφωσης του πολιτικού συστήματος της χώρας.

Στο πλαίσιο του ισχύοντος Συντάγματος προτείνουμε την ψήφιση του συστήματος της απλής αναλογικής χωρίς αποκλεισμούς και αποκλειστικές ρήτρες.

Το προτεινόμενο σύστημα επιφέρει επί το αναλογικότερο αλλαγή στα ισχύοντα στις μονοεδρικές περιφέρει-

ες, αλλά και στις β' και γ' κατανομές κατά τις οποίες ακολουθεί τη μέθοδο των μεγαλύτερων αχρησιμοποίητων υπολοίπων. Έτσι όλα τα κόμματα διεκδικούν έδρες στη δεύτερη και τρίτη κατανομή.

Η πρώτη κατανομή είναι όμοια σε όλα τα εκλογικά συστήματα που λειτουργούν με δύο ή περισσότερες εκλογικές περιφέρειες.

Το εκλογικό μέτρο κάθε εκλογικής περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένων και των μονοεδρικών, είναι το ακεραιποιημένο πηλίκο της διαίρεσης του ολικού αριθμού των έγκυρων ψήφων στην περιφέρεια δια του αριθμού των εδρών της.

Για την κατανομή των εδρών στη β' κατανομή λαμβάνονται υπόψη τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα των κομμάτων από την πρώτη κατανομή, σε κάθε μείζονα περιφέρεια.

Με τον τρόπο αυτόν τα μεγάλα κόμματα δεν χρησιμοποιούν στη δεύτερη κατανομή όλες τις ψήφους που έχουν λάβει στη μείζονα περιφέρεια, αλλά τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπά τους, όπως και τα μικρά κόμματα. Με την εφαρμογή της μεθόδου των υπολοίπων, ο διαιρετός του εκλογικού μέτρου αποτελείται από το άθροισμα των υπολοίπων των κομμάτων της δεύτερης κατανομής, οι δε έδρες κάθε κόμματος προκύπτουν από το πηλίκο της διαίρεσης του αθροίσματος των υπολοίπων του κόμματος από τις ελάχιστονες περιφέρειες της μείζονος δια του εκλογικού μέτρου.

Στην τρίτη κατανομή λαμβάνονται υπόψη τα αχρησιμοποίητα υπόλοιπα από τη β' κατανομή τα οποία έχει κάθε κόμμα της τρίτης κατανομής και όχι το σύνολο των ψήφων που έλαβε κάθε κόμμα σε όλη την επικράτεια. Έτσι με την πρόβλεψη της γ' κατανομής για τις αδιάθετες έδρες που απομένουν από την β' κατανομή, αυτές μοιράζονται σε όλα τα κόμματα που μετέχουν στη γ' κατανομή, κατά το λόγο της εκλογικής τους δύναμης.

Για την κατανομή των εδρών Επικρατείας το εκλογικό μέτρο είναι το ακεραιποιημένο πηλίκο της διαίρεσης του ολικού αριθμού των έγκυρων ψήφων στην Επικράτεια, δια του αριθμού των εδρών Επικρατείας. Στην κατανομή μετέχουν όλα τα κόμματα και συνασπισμοί κομμάτων ανάλογα με τη δύναμή τους.

Για τη διασφάλιση της ουσιαστικής ισότητας των δύο φύλων, σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή, προτείνεται η πρόβλεψη ποσοστού υποψηφίων από κάθε φύλο ανά εκλογική περιφέρεια.

Άρθρο 1

Ρυθμίζεται η πρώτη κατανομή, που κατά βάση είναι όμοια σε όλα τα αναλογικά συστήματα, με τρεις τροποποιήσεις:

- α) κατάργηση της αποκλειστικής ρήτρας του 3%, που δεν συμβιβάζεται με το σύστημα της απλής αναλογικής,
- β) κατάργηση του θεσμού της εξομάλυνσης, που δεν έχει πλέον σημασία και
- γ) νέα ρύθμιση στην κατανομή των εδρών στις μονοεδρικές περιφέρειες, όπου σήμερα ισχύει το σύστημα της σχετικής πλειοψηφίας.

Άρθρο 2

Ρυθμίζεται η β' κατανομή, που για τον υπολογισμό του εκλογικού μέτρου δεν λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των ψήφων που έλαβαν τα κόμματα, αλλά προτείνεται η

αυτονόητη χρησιμοποίηση του συνόλου των υπολοίπων, ώστε να μην υπολογίζονται δύο φορές οι ίδιοι ψήφοι.

Άρθρο 3

Ρυθμίζεται η τρίτη κατανομή, που δεν πριμοδοτεί το μεγαλύτερο κόμμα, αλλά ακολουθείται η ίδια μέθοδος κατανομής με τη δεύτερη κατανομή και με τη λήψη υπόψη του μεγαλύτερου αχρησιμοποίητου υπολοίπου.

Άρθρο 4

Καταργείται η σήμερα ισχύουσα μέθοδος αποκλεισμού από την κατανομή των εδρών Επικρατείας των κομμάτων που δεν συγκέντρωσαν το 3% των ψήφων στην Επικράτεια και εισάγεται η μέθοδος της χρησιμοποίησης του μεγαλύτερου αχρησιμοποίητου υπολοίπου για την κατανομή των αδιάθετων εδρών.

Άρθρο 5

Ρυθμίζεται η διασφάλιση της ουσιαστικής ισότητας των δύο φύλων, με την πρόβλεψη ποσοστού υποψηφίων ίσου τουλάχιστον με το 1/3 σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

Αθήνα, 25 Ιανουαρίου 2010

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Αλέξιος Τσίπρας
Φώτης Κουβέλης
Ευαγγελία Αμμανατίδου- Πασχαλίδου
Ηρώ Διώτη
Θεόδωρος Δρίτσας
Μιχάλης Κριτωτάκης
Αναστάσιος Κουράκης
Παναγιώτης Λαφαζάνης
Αθανάσιος Λεβέντης
Βασίλειος Μουλόπουλος
Δημήτριος Παπαδημούλης
Νικόλαος Τσούκαλης
Γρηγόριος Ψαριανός

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για την καθιέρωση της Απλής Αναλογικής ως Εκλογικού Συστήματος για την Εκλογή Βουλευτών και Βουλευτών Επικρατείας

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΔΡΩΝ

Άρθρο 1

Το άρθρο 98 του π.δ. 96/2007 αντικαθίσταται ως εξής:
«Πρώτη κατανομή εδρών

1. Από την επόμενη μέρα της ψηφοφορίας αρχίζει από το αρμόδιο πρωτοδικείο η συγκέντρωση και κατάταξη των αποτελεσμάτων της εκλογής, σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

2. Το πρωτοδικείο, μόλις συγκεντρωθούν τα αποτελέσματα όλων των εφορευτικών επιτροπών της εκλογικής

περιφέρειας, περιοριζόμενο σε αρίθμηση των ψήφων, συντάσσει τον από την παράγραφο 7 προβλεπόμενο πίνακα αποτελεσμάτων, για χρήση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής, η οποία ενεργεί όλες τις κατανομές των εδρών.

3. Οι έδρες κάθε εκλογικής περιφέρειας κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων αυτής ανάλογα με την εκλογική δύναμη καθενός συνδυασμού ή μεμονωμένου υποψηφίου.

4. Για το σκοπό αυτόν διαιρείται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων κάθε εκλογικής περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένων και των μονοεδρικών, με τον αριθμό των εδρών της. Το πηλίκο της διαιρέσης, παραλείποντας το κλάσμα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο, με το οποίο διαιρείται η εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού κόμματος, ή συνασπισμού κομμάτων, δηλαδή το σύνολο των υπέρ αυτού έγκυρων ψηφοδελτίων στην περιφέρεια και λαμβάνει κάθε συνδυασμός τόσες έδρες, όσες φορές το εκλογικό μέτρο περιέχεται στην εκλογική του δύναμη. Μεμονωμένος υποψήφιος, που έλαβε ψήφους ίσους ή περισσότερους από το εκλογικό μέτρο καταλαμβάνει μία έδρα.

5. Οι έδρες που παραχωρούνται σύμφωνα με τις πιο πάνω παραγράφους σε κάθε συνδυασμό καταλαμβάνονται από τους υποψηφίους αυτού κατά τη σειρά των ψήφων προτίμησης καθενός. Αν δύο ή περισσότεροι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν και οι έδρες που παραχωρούνται είναι λιγότερες από τους υποψηφίους αυτούς, ενεργείται κλήρωση μεταξύ αυτών από το πρωτοδικείο σε δημόσια συνεδρίαση και ανακηρύσσονται βουλευτές εκείνοι που ευνοήθηκαν από τον κλήρο.

6. Συνδυασμός που περιλαμβάνει υποψηφίους λιγότερους από τις έδρες που του ανήκουν, καταλαμβάνει τόσες μόνο έδρες όσοι οι υποψήφιοί του.

7. Το πρωτοδικείο (σε συμβούλιο) συντάσσει, για κάθε εκλογική περιφέρεια, που είναι αρμόδιο, πίνακα των αποτελεσμάτων αυτής, που περιέχει:

α) τον αριθμό των γραμμένων εκλογέων στην εκλογική περιφέρεια,

β) το συνολικό αριθμό των εκλογέων που ψήφισαν σε αυτή,

γ) τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων,

δ) τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων,

ε) τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων,

στ) την εκλογική δύναμη κάθε συνδυασμού και κάθε μεμονωμένου υποψηφίου, δηλαδή το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που δόθηκαν στον καθένα απ' αυτούς στην εκλογική περιφέρεια. Στον πίνακα προτάσσονται οι συνδυασμοί των αυτοτελών κομμάτων με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης και ακολουθούν οι συνδυασμοί των συνασπισμένων κομμάτων, οι συνδυασμοί ανεξαρτήτων και οι μεμονωμένοι υποψήφιοι. Κάτω από τον πίνακα συντάσσεται πράξη στην οποία αναγράφονται ολογράφως τα πιο πάνω στοιχεία για κάθε περίπτωση και υπογράφεται από τον πρόεδρο, τα μέλη και τον γραμματέα του Πρωτοδικείου.

8. Όταν καταρτίζεται ο πίνακας, είναι δυνατό να είναι παρόντες από ένας αντιπρόσωπος από κάθε συνδυασμό και μεμονωμένοι υποψήφιοι.

9. Επικυρωμένο αντίγραφο του πιο πάνω πίνακα, που καταρτίζεται μέσα στο συντομότερο χρόνο, στέλνεται αμέσως από τον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου στο Υπουργείο Εσωτερικών.»

Άρθρο 2

Το άρθρο 99 του π.δ. 96/2007 αντικαθίσταται ως εξής:
«Δεύτερη Κατανομή Εδρών

1. Αν, μετά την κατανομή των εδρών που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου σε κάθε εκλογική περιφέρεια, παρέμειναν αδιάθετες έδρες (σε αυτές περιλαμβάνονται και αυτές που δεν έχουν διατεθεί, σύμφωνα με την περίπτωση της παραγράφου 6 του προηγούμενου άρθρου), ενεργείται κατανομή των αδιάθετων εδρών κατά μείζονες εκλογικές περιφέρειες σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.

2. Όλη η επικράτεια διαιρείται στις παρακάτω δεκατρείς μείζονες εκλογικές περιφέρειες:

1. Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Έβρου,
- β) Ροδόπης,
- γ) Ξάνθης,
- δ) Δράμας και
- ε) Καβάλας.

2. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες:

α) Α΄ Θεσσαλονίκης και Β΄ Θεσσαλονίκης και τις περιφέρειες των Νομών:

- β) Σερρών,
- γ) Χαλκιδικής,
- δ) Κιλκίς,
- ε) Πέλλας,
- στ) Ημαθίας και
- ζ) Πιερίας.

3. Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Φλώρινας,
- β) Κοζάνης,
- γ) Καστοριάς και
- δ) Γρεβενών.

4. Περιφέρεια Ηπείρου, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Ιωαννίνων,
- β) Άρτας,
- γ) Θεσπρωτίας και
- δ) Πρέβεζας.

5. Περιφέρεια Θεσσαλίας, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Λάρισας,
- β) Μαγνησίας,
- γ) Τρικάλων και
- δ) Καρδίτσας.

6. Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Κέρκυρας,
- β) Λευκάδας,
- γ) Κεφαλληνίας και
- δ) Ζακύνθου.

7. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Αιτωλοακαρνανίας,
- β) Αχαΐας,
- γ) Ηλείας.

8. Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Φθιώτιδας,

β) Ευρυτανίας,

γ) Φωκίδας,

δ) Βοιωτίας και

ε) Ευβοίας.

9. Περιφέρεια Αττικής, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες:

- α) Α΄ Αθηνών,
- β) Β΄ Αθηνών,
- γ) Α΄ Πειραιώς,
- δ) Β΄ Πειραιώς και
- ε) του Νομού Αττικής.

10. Περιφέρεια Πελοποννήσου, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Κορινθίας,
- β) Αργολίδας,
- γ) Αρκαδίας,
- δ) Μεσσηνίας και
- ε) Λακωνίας.

11. Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Λέσβου,
- β) Χίου και
- γ) Σάμου.

12. Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Κυκλάδων και
- β) Δωδεκανήσων και

13. Περιφέρεια Κρήτης, που περιλαμβάνει τις εκλογικές περιφέρειες των Νομών:

- α) Χανίων,
- β) Ρεθύμνης,
- γ) Ηρακλείου και
- δ) Λασιθίου.

3. Οι αδιάθετες έδρες σύμφωνα με την παράγραφο 1 σε κάθε εκλογική περιφέρεια κατανέμονται με βάση τα αξιοσημείωτα υπόλοιπα όλων των κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων σε κάθε μείζονα περιφέρεια. Για το σκοπό αυτόν αθροίζεται το αξιοσημείωτο υπόλοιπο που έλαβαν στη μείζονα περιφέρεια τα κόμματα και οι συνασπισμοί και το άθροισμά τους διαιρείται με τον αριθμό των αδιάθετων εδρών. Το πηλίκο από τη διαίρεση, παραλείποντας το κλάσμα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο στη μείζονα περιφέρεια και λαμβάνει κάθε κόμμα ή συνασπισμός από την κατανομή αυτή τόσες έδρες όσες φορές το εκλογικό μέτρο περιέχεται στο άθροισμα των αξιοσημείωτων υπολοίπων του.

4. Η κατανομή των εδρών που έλαβε κάθε κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, στις ελάχιστον εκλογικές περιφέρειες της μείζονος, γίνεται κατά σειρά μεγέθους των αξιοσημείωτων από την πρώτη κατανομή υπολοίπων σε κάθε ελάχιστον περιφέρεια, ξεκινώντας από τα κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων που στη μείζονα περιφέρεια έχουν κατά σειρά το μικρότερο συνολικό αριθμό υπολοίπων.

5. Αν, σε κάποια εκλογική περιφέρεια δεν ανακηρύχθηκε συνδυασμός, κάποιου από τα κόμματα ή συνασπισμούς, ή ανακηρύχθηκε, αλλά περιλαμβάνει ελαττωμένο αριθμό υποψηφίων, που όλοι πήραν έδρα κατά την πρώτη κατανομή, όλες οι αδιάθετες έδρες της εκλογικής αυτής περιφέρειας παραχωρούνται στους συνδυασμούς των υπολοίπων κομμάτων και συνασπισμών.

6. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση που οι υποψήφιοι κάποιου ή

και όλων των συνδυασμών των κομμάτων ή συνασπισμών που δεν έλαβαν έδρα κατά την πρώτη κατανομή, είναι λιγότεροι από τις έδρες που έχουν παραχωρηθεί στους συνδυασμούς αυτούς από τη δεύτερη κατανομή.

7. Σε κάθε περίπτωση ισοψηφίας κομμάτων και συνασπισμών αυτών κατά την προσκύρωση ή παραχώρηση εδρών (εφόσον οι διαθέσιμες έδρες είναι λιγότερες από αυτούς που ισοψήφησαν), γίνεται κλήρωση από την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή και θεωρούνται ότι ευνοήθηκαν από τον κλήρο αυτοί που βγήκαν από την κληρωτίδα.

8. Οι έδρες που παραχωρούνται σε κάθε συνδυασμό, σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους, καταλαμβάνονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 1.»

Άρθρο 3

Το άρθρο 100 του π.δ. 96/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τρίτη κατανομή εδρών

1. Αν, μετά τη δεύτερη κατανομή των εδρών, που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, παραμείνουν αδιάθετες έδρες, ενεργείται Τρίτη κατανομή από την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στις επόμενες παραγράφους.

2. Για την κατανομή των αδιάθετων εδρών του προηγούμενου άρθρου αθροίζεται το σύνολο των αχρησιμοποίητων υπολοίπων που έλαβαν σε κάθε μείζονα εκλογική περιφέρεια όλα τα κόμματα και οι συνασπισμοί που μετέχουν στις εκλογές και το άθροισμα αυτό διαιρείται με τον αριθμό των υπολοίπων αδιάθετων εδρών. Το πηλίκο αυτής της διαίρεσης, παραλείποντας το κλάσμα, αποτελεί το εκλογικό μέτρο με το οποίο κατανέμονται οι υπόλοιπες αδιάθετες έδρες. Με το εκλογικό αυτό μέτρο διαιρείται χωριστά το σύνολο αχρησιμοποίητων υπολοίπων από την β' κατανομή κάθε κόμματος ή συνασπισμού και κάθε κόμμα ή συνασπισμός παίρνει τόσες έδρες όσες φορές περιέχεται το εκλογικό μέτρο στο άθροισμα των αχρησιμοποίητων από τη β' κατανομή υπολοίπων σε όλες τις μείζονες εκλογικές περιφέρειες της χώρας.

3. Η κατανομή των εδρών που έλαβε κάθε κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού στις ελάχιστον περιφέρειες γίνεται κατά σειράν μεγέθους του συνόλου των αχρησιμοποίητων από τη δεύτερη κατανομή υπολοίπων σε όλες τις μείζονες εκλογικές περιφέρειες, ξεκινώντας από τα κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων που έχουν κατά σειράν τον μικρότερο συνολικό αριθμό υπολοίπων.

4. Οι έδρες που τυχόν μένουν αδιάθετες και ύστερα από την Τρίτη κατανομή προσκυρώνονται ανά μία μέχρι εξαντλήσεώς τους σε κάθε κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων που παρουσιάζει το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο. Η κατανομή των εδρών αυτών στις ελάχιστον εκλογικές περιφέρειες γίνεται με ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού.

5. Οι έδρες που προσκυρώνονται σε κάθε κόμμα ή συνασπισμό σύμφωνα με το παρόν άρθρο καταλαμβάνονται από τους υποψηφίους αυτών σύμφωνα με όσα ορίζονται από την παράγραφο 5 του άρθρου 2.»

Άρθρο 4

Το άρθρο 3 του π.δ. 96/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ψηφοδέλτιο Επικρατείας

1. Η πρόταση υποψηφίων για τους δώδεκα (12) βουλευτές που εκλέγονται ενιαίως σε ολόκληρη την επικράτεια υποβάλλεται από κόμμα ή συνασπισμό κομμάτων που καταρτίζει δικούς του συνδυασμούς, στις μισές τουλάχιστον εκλογικές περιφέρειες της χώρας. Δεν επιτρέπεται υποβολή υποψηφιότητας σε πρόσωπο, που είναι υποψήφιος στις ίδιες εκλογές, σε οποιαδήποτε περιφέρεια.

2. Η πρόταση κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων περιλαμβάνει δώδεκα (12) το πολύ υποψηφίους, μνημονεύει τα στοιχεία, που ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 32 του παρόντος για κάθε υποψήφιο που προτείνεται και συνοδεύεται με γραπτή αποδοχή καθενός από αυτούς και με υπεύθυνη δήλωση του ίδιου, ότι δεν αποδέχθηκε πρόταση υποψηφιότητας σε οποιαδήποτε εκλογική περιφέρεια της χώρας. Ως προς τα υπόλοιπα εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 34. Η ανακήρυξη των υποψηφίων, στους οποίους αναφέρεται η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου, κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, γίνεται σύμφωνα με αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 35 του παρόντος. Οι υποψήφιοι αναγράφονται υποχρεωτικά με τη σειρά που προτείνονται και ανακηρύσσονται.

3. Οι γνωστοποιήσεις των συνδυασμών και των υποψηφίων σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες της χώρας, που αναφέρονται στο άρθρο 39 του παρόντος, πρέπει να περιλαμβάνουν και τους συνδυασμούς όλων των κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων, που ανακηρύχθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

4. Τα έγκυρα ψηφοδέλτια που έλαβε κάθε κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων σε ολόκληρη την επικράτεια, θεωρούνται ως ψήφοι που δόθηκαν και για το «ψηφοδέλτιο υποψηφίων επικρατείας» του αντίστοιχου κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων. Ο αριθμός αυτών αναγράφεται σε όλους τους πίνακες διαλογής και στις πράξεις των εφορευτικών επιτροπών και των πρωτοδικείων που προβλέπονται από τη νομοθεσία για την εκλογή βουλευτών.

5. Οι βουλευτικές έδρες του άρθρου αυτού κατανέμονται στα κόμματα ή στους συνασπισμούς κομμάτων που παίρνουν μέρος στις εκλογές σε συνάρτηση με την εκλογική τους δύναμη σε όλη την επικράτεια και σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στην επόμενη παράγραφο.

6. Η κατανομή των εδρών γίνεται με ειδική απόφαση της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής. Για το σκοπό αυτόν αθροίζεται το σύνολο των έγκυρων ψηφοδελτίων που πήραν σε ολόκληρη την επικράτεια όλα τα κόμματα και οι συνασπισμοί που μετέχουν στις εκλογές και το άθροισμά τους διαιρείται με τον αριθμό των βουλευτικών εδρών, που ορίζεται στην παράγραφο 1. Το πηλίκο της διαίρεσης παραλείποντας το κλάσμα αποτελεί το εκλογικό μέτρο με το οποίο διαιρείται η εκλογική δύναμη κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων σε ολόκληρη την επικράτεια. Κάθε κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων παίρνει τόσες έδρες όσες φορές το εκλογικό μέτρο περιέχεται στην εκλογική του δύναμη στην ενιαία περιφέρεια ολό-

κληρης της επικράτειας. Οι έδρες που παίρνει κάθε κόμμα ή συνασπισμός καταλαμβάνονται από τους υποψηφίους σύμφωνα με τη σειρά που οι υποψήφιοι αυτοί έχουν προταθεί και ανακηρυχθεί. Οι έδρες που ίσως παραμένουν αδιάθετες παραχωρούνται ανά μία στα κόμματα και στους συνασπισμούς κομμάτων που εμφανίζονται κατά σειρά το μεγαλύτερο αχρησιμοποίητο υπόλοιπο. Σε περίπτωση ίσου αχρησιμοποίητου υπόλοιπου μεταξύ των κομμάτων ή συνασπισμών γίνεται κλήρωση και η έδρα παραχωρείται στο κόμμα ή συνασπισμό που ευνοήθηκε από την κλήρωση.

7. Η ανακήρυξη των βουλευτών, που εκλέγονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, γίνεται από το Πρωτοδικείο Αθηνών, στο οποίο διαβιβάζεται απόσπασμα της απόφασης της Ανώτατης Εφορευτικής Επιτροπής.

8. Οι υποψήφιοι βουλευτές που δεν εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ανακηρύσσονται ως αναπληρωματικοί των βουλευτών του «ψηφοδελτίου υποψηφίων επικρατείας» κάθε κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, που εκλέχτηκαν και ανακηρύχτηκαν. Αν εξαντληθεί ο αριθμός των αναπληρωματικών, οι κενούμενες έδρες συμπληρώνονται από τους αναπληρωματικούς βουλευτές του κόμματος ή του συνασπισμού κομμάτων, στα οποία ανήκουν οι κενούμενες έδρες, που ανακηρύχτηκαν στις εκλογικές περιφέρειες, του άρθρου 1 του παρόντος και στις οποίες το κόμμα ή ο συνασπισμός κομμάτων συγκέντρωσε το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδελτίων.»

Άρθρο 5

Στο άρθρο 2 του ν. 3231/2004, προστίθεται τελευταίο εδάφιο, ως ακολούθως:

«Για την ανακήρυξη των εκλογικών συνδυασμών αυτοτελών Κομμάτων, συνασπισμού συνεργαζόμενων Κομμάτων και ανεξάρτητων υποψηφίων, ο αριθμός των υποψηφίων βουλευτών από κάθε φύλο ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του αριθμού των υποψηφίων κάθε συνδυασμού σε κάθε εκλογική Περιφέρεια. Τυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη ακέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με το μισό της μονάδας και άνω.»

Άρθρο 6

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 25 Ιανουαρίου 2010

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Αλέξιος Τσίπρας
 Φώτης Κουβέλης
 Ευαγγελία Αμμανατίδου- Πασχαλίδου
 Ηρώ Διώτη
 Θεόδωρος Δρίτσας
 Μιχάλης Κριτσωτάκης
 Αναστάσιος Κουράκης
 Παναγιώτης Λαφαζάνης
 Αθανάσιος Λεβέντης
 Βασίλειος Μουλόπουλος
 Δημήτριος Παπαδημούλης
 Νικόλαος Τσοούκαλης
 Γρηγόριος Ψαριανός